

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z powództwa P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego
o wymierzenie kary pieniężnej
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 22 maja 2020 r.
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 marca 2019 r., sygn. akt VII AGa (...),

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z 2 października 2016 r. Prezes Urzędu Transportu Kolejowego na podstawie art. 104 § 1 k.p.a. oraz art. 13 ust. 1 pkt 8, art. 14 ust. 4, art. 66 ust. 2 w zw. Z art. 66 ust. 1 pkt 3 lit. A i art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy z 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz.U. 2015, poz. 1297 ze zm., dalej: u.t.k.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego nałożył na P. S.A. z siedzibą w W. karę pieniężną w wysokości 1.299,00 zł za prowadzenie w okresie od 2 listopada 2007 r. do 4 marca 2014 r. działalności bez wymaganego dokumentu uprawiającego, tj. świadectwa bezpieczeństwa użytkownika bocznic kolejowej „Zakład (...), Sekcja Zasilania Elektroenergetycznego EZSZ K.”, która

odgałęzia się w stacji K. od toru nr 66 rozjazdem nr 102 w km 0,226 linii kolejowej nr (...) K. – C.

Od powyższej decyzji odwołanie wniosła P. S.A. z siedzibą w W. zaskarżając ją w całości.

Wyrokiem z dnia 20 marca 2018 r., sygn. akt XVII AmK (...) Sąd Okręgowy w W. - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.440 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego apelacją w całości.

Wyrokiem z dnia 18 marca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniosła P. S.A. z siedzibą w W., zaskarżając go w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany oparł na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymagającego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy oraz potrzeby wykładni przepisów, które budzą poważne wątpliwości, tj. „czy sankcja pieniężna może być przez Prezesa Urzędu nakładana w sytuacji rozbieżności interpretacji przepisów na poziomie centralnych organów administracji publicznej czy też ochronę przedsiębiorców zapewniają w tym zakresie przepisy Konstytucji, ewentualnie k.p.a. tudzież Prawa przedsiębiorców?”

W odpowiedzi, pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie jej oddalenie i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Należy przy tym podkreślić, że dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

W niniejszej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżący oparł o przesłankę występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W orzecznictwie jednolicie wskazuje się, że prawidłowe powołanie się na tę przesłankę wymaga sformułowania zagadnienia prawnego z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których zagadnienie to powstało, i wskazania argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18). Ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, zagadnienie to jednocześnie musi być oparte na stanie faktycznym i prawnym sprawy, w której wniesiono skargę kasacyjną i być istotne także z punktu widzenia rozstrzygnięcia tej sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07 oraz z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17).

Sformułowane przez pozwanego zagadnienie nie spełnia tych wymogów.

W niniejszej sprawie przedstawiony przez skarżącego problem prawny został ujęty w pytaniu: czy sankcja pieniężna może być przez Prezesa Urzędu nakładana w sytuacji rozbieżności interpretacji przepisów na poziomie centralnych organów administracji publicznej czy też ochronę przedsiębiorców zapewniają w

tym zakresie przepisy Konstytucji, ewentualnie k.p.a. tudzież Prawa przedsiębiorców.

Wyjaśnienie powyższej kwestii prawnej nie miałoby bezpośredniego wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Sąd Okręgowy wskazał jednoznacznie, że korzystna dla skarżącego interpretacja wydana przez Ministra Transportu miała wpływ na wysokość nałożonej kary, która została wymierzona symbolicznie właśnie z uwagi na treść ww. interpretacji, a tym samym jako okoliczność mającą wpływ na ocenę przesłanki „zawinienia”, nie zaś jako podstawowe kryterium nałożenia kary, tj. samego naruszenia art. 66 ust. 1 pkt 1 ppkt a) u.t.k. poprzez prowadzenie działalności bez wymaganego świadectwa bezpieczeństwa. Zarówno Prezes jak Sąd I instancji podkreślili, że wątpliwości interpretacyjne uzasadniały wymierzenie kary w minimalnej wysokości. Okoliczności faktyczne sprawy nie uzasadniały natomiast zastosowania art. 66 ust. 2a u.t.k., tj. odstąpienia od wymierzenia kary z uwagi na brak możliwości usunięcia skutków naruszenia, w myśl art. 13 ust. 6 u.t.k.

Skarżący faktycznie zmierza w swojej skardze, tak jak uprzednio w odwołaniu od decyzji Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego oraz w apelacji, do usankcjonowania korzystnej dla niego wykładni przepisów prawa zawartej w interpretacji Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z Departamentu Transportu Kolejowego z 14 sierpnia 2013 r.

Jednakże skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawił jakichkolwiek argumentów, które świadczyłyby o możliwych rozbieżnościach interpretacyjnych powołanych wyżej przepisów, innych niż ocena, którą przyjęły Sądy pierwszej i drugiej instancji. Tym samym wywody przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania - ograniczone do zgłoszenia powyższej wątpliwości - w istocie jedynie pozornie zmierzały do wykazania występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Tymczasem podkreślić należy, iż w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie wystarczy samo sformułowanie pytania do Sądu Najwyższego. Zagadnienie prawne, którego wykładnia opiera się wyłącznie na indywidualnej interpretacji wydanej przez Ministra Transportu, sprzecznej z utrwalonym i jednolitym orzecznictwem sądów powszechnych, nie może stanowić

istotnego zagadnienia prawnego. Istotne zagadnienie prawne stanowi wyłącznie problem powstały na tle konkretnego przepisu prawa (materialnego, procesowego), mający charakter nowy i rzeczywisty, w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, których wyjaśnienie ma wpływ nie tylko na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy, ale także na rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13).

Nadto w uzasadnieniu wyroku z 15 lutego 2019 r., I NSK 12/18, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że odstąpienie od nałożenia kary może dotyczyć tych naruszeń prawa, zagrożonych karą pieniężną, które mają charakter skutkowy. Delikt administracyjny, którego dopuścił się powód, polegał na zaniechaniu spełnienia formalnych wymogów korzystania z bocznicy kolejowej, tj. braku dokumentu uprawniającego, a więc - co do zasady - miał charakter bezskutkowy. Konsekwencją tego deliktu mogło być również potencjalnie niespełnienie wymogów bezpieczeństwa prowadzenia ruchu kolejowego, co mogło skutkować poważnym zagrożeniem dla życia i zdrowia ludzi lub uszkodzenia mienia. Jednakże w art. 66 ust. 2a u.t.k. była mowa wprost o skutkach naruszenia konkretnego przepisu wymienionego w art. 66 ust. 1 u.t.k. i ich usunięciu, a nie dalszych skutkach, jakie mogą być ewentualnie dalszą konsekwencją tego naruszenia. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że brak dokumentu uprawniającego do korzystania z bocznicy kolejowej nie wypełnia dyspozycji art. 66 ust. 1 u.t.k., tym samym nie może stanowić przesłanki do odstąpienia od nałożenia kary administracyjnej (zob. także wyroki Sądu Najwyższego: z 11 października 2017 r., III SK 44/16 oraz z 31 maja 2017 r., III SK 27/16).

Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 1 sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 265).

